

Yngvar Ustvedt:

DAGBLADETS

Kronikk 25. april 1960

Moralsk Opprustning får ris av Francois Mauriac

PARIS i april.

Krustsjov er ferdig med sin rundtur i Frankrike. I motsetning til hva man hadde ventet, slo han som kjent bare sjelden til lyd for det kommunistiske systems ufeilbarlighet og overlegenhet over det kapitalistiske. Så meget intensere gikk han inn for et fransk-russisk vennskap rettet mot en ny tysk militarisme.

«Det passer seg ikke for meg å være franskmennenes læremester», sa han — «jeg ville være taktløs om jeg forsøkte noe slikt. Men når forbundskansler Adenauer erklærer i Roma at Gud selv har inngitt tyskerne med en særlig misjon i verdenshistorien, en misjon som består i å redde Europa, da må jeg få lov til å si at en slik erklæring gjør oss urolige. Vi er redd for at Tyskland kan få i stand en ny krig.»

Slike toner har vanskelig for å unnlate å gjøre virkning i Frankrike — selv når de kommer fra verdenskommunismens leder. Ingen behøver å fortelle en franskmann hva en bevæpnet tysker er for noe: Både i 1870, i 1914—18 og i 1939—45 har de fått erfare atskillig om tysk militarisme og tysk brutalitet. Men liksom andre steder skal man jo helst ikke snakke om dette. Den kalde krigen og faren fra øst krever at man slår strek over

hele den grufulle fortid, samordner sine militære bestrebelse med Bundeswehr i nord og med de spanske fascistene i sør. Men under den offisielle overflaten gjærer det ganske sterkt.

Høyrepressen, anført av de ytterliggående ukeavisene Rivarol og La vie française, har derfor satt i gang et veritabelt hylekor mot «Monsieur K» og hans anti-tyske uttalelser, som bare er skalkeskjul for verdenskommunistiske hensikter. **Moralsk Opprustning** har også blandet sin lite velklingende stemme i koret med den famøse brosjyre om ideologi og sameksistens — «svaret for Dem for Deres familie og for Fedrelandet» som det så smukt heter. Også i Frankrike trykker MRA-folkene subjekter som flyktningminister Oberländer til sitt bryst — nazist eller ikke nazist, er han anti-kommunist er øyensynlig alt i orden. Men så får de også svar som svir, det fikk ikke minst den kristne eksistens-filosofen og MRA-apologeten Gabriel Marcel føle, da han for et par dager siden utfordret Frankrikes kvasseste penn i dag, Francois Mauriac, med et voldsomt personlig angrep i en av de ekstremistiske høyre-avisene.

Marcel trakk her — i forbindelse med Krustsjøvs besøk — fram en artikkelrekke som Mauriac skrev om

den vest-tyske ny-nazisme og militarisme for om lag ett år siden (omtalt i Dagbladet 20. februar 1959), der den stridbare nobelpristakeren tilsto at han var meget lykkelig over at det finnes to Tyskland: et gjenforent Tyskland, Europas sterkeste makt, ville etter hans mening sannsynligvis ikke akseptere de nåværende grenser i øst, men drive aggresjonspolitik overfor Sovjet-Samveldet. Disse synspunktene, skriver Marcel, er et sørgelig eksempel på den kristnes begrepsforvirring når det gjelder politikk, de springer i virkeligheten ut av den aller trangeste og blindeste form for fransk nasjonalisme. Ser da ikke Mauriac at Tyskland representerer den kristne kultur, at det er Kants og Schopenhauers, Wagners og Nietzsches land? Når katolikken Mauriac kan finne på noe så vanvittig som å ønske seg en fransk-russisk pakt med brodd mot tysk militarisme, beror det ifølge den moralsk opprustede tenker på en rystende forvirring hos Mauriac: Han ser ikke hvorledes kommunismen er en farlig ateistisk smitte som er i ferd med å bre seg, osv., osv., i den stil man kjenner fra Ideologi og Sameksistens.

Det er ikke jeg som er forvirret og tåket, men tvert om, svarer Mauriac i sin siste politiske artikkel i l'Express. Mine ideer, sier han, både med hensyn til Tysklands-spørsmålet og til forholdet mellom kristendommen og kommunismen er ganske enkle og klare. Min mening om Tyskland er grunnet på frykt — ikke en instinktiv, ubevisst frykt, men en helt bevisst og rasjonelt motivert angst: når jeg spør folk — utlendinger og franskmenn — om de tror at et gjenforent Tyskland vil slå seg til ro med de

grenser i øst som er de nåværende, har jeg som oftest fått slike svar som befester min uro med hensyn til en ny tysk aggresjon. Videre er og blir det et faktum at Wagners og Nietzsches etterkommere gjennom fire år matet krematorier med levende mennesker — mine egne og Gabriel Marcells landsmenn — som brensel.

Gabriel Marcells merkelig ensidige oppfatning av Tyskland som tenkernes og dikternes land er begrunnet i hans avsky for kommunismen, og ikke i kjærlighet til Tyskland, mener Mauriac videre. Og så kommer angrepet på den veldige selvtilfredshet og selvtilstrekkelighet som preger den moralsk opprustede form for kristendom — et angrep som har sin spesielle interesse ikke bare fordi det føres av en klok og intelligent skribent, men også fordi det kommer fra en mann som framfor andre representerer et gjennomført og hederlig kristent syn i Europa i dag.

Hva er dette for kristendom som angriper andre før den har feiet for egen dør? spør Mauriac. Er De ikke klar over at det er kirkens og de kristnes egen skyld at kommunismen har tvunget seg fram? Har det ikke gått opp for Dem at Karl Marx brakte det svar, oppfylte det løfte til de fattige og til dem som hungrer etter rettferdighet som de kristne skulle ha oppfylt for lenge siden? Kort sagt at kommunismen er svaret på kirkens unnlattelsessynder?

I hele det 19. århundre, sier Mauriac idet han trekker fram Jacques Maritain til støtte for seg, aksepterte og tolererte de kristne den sosiale uretten i samfunnet, ja, de forsvarte den og bekjempet den histor-